

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 451/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti G., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., Z., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora JUDr. L. J., Exekútorský úrad, B., pri vykonávaní exekúcie predajom nehnuteľností v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 2/2006 a postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1754/2002 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti G., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2010 faxom a 15. marca 2010 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti G., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., Z., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom súdneho exekútora JUDr. L. J., Exekútorský úrad, B. (ďalej len „súdny exekútor“), pri vykonávaní exekúcie predajom nehnuteľností v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 2/2006 a postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1754/2002 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou namietaného exekučného konania (v procesnom postavení povinného), ktoré začalo 17. septembra 2002 na návrh pôvodne oprávneného JUDr. R. H., správcu konkurznej podstaty úpadcu D., a. s., B. (ďalej len „pôvodne oprávnený“), v súčasnosti vedeného v prospech oprávneného D., s. r. o., K. (ďalej len „oprávnený“). Súdny exekútor exekúciu o vymoženie sumy 83 905,92 € s príslušenstvom vykonáva predajom nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľky.

Sťažovateľka uviedla, že *«súdny exekútor dňa 5. 5. 2006 udelil príklep vydražiteľovi S. P., s. r. o. Sťažovateľovi bolo následne dňa 28. 12. 2009 doručené predvolanie na rozvrhové pojednávanie, pričom toto sa malo konať 18. 12. 2009. Sťažovateľ následne dňa 12. 1. 2010 nahliadol u súdneho exekútora do exekučného spisu, pričom zistil nasledovné skutočnosti: Súdny exekútorom došlo k speňaženiu nehnuteľností zapísaných na LV č. 5088 vedenom Správou katastra M. pre obec (okres) k. ú. M., a to pozemku s parc. č. 1883/424, druh pozemku: zastavené plochy a nádvoría, výmera 454 m², pozemku s parc. č. 1883/471, druh pozemku: zastavené plochy a nádvoría, výmera 523 m², a stavby - administratívnej budovy postavenej na pozemku s parc. č. 1883/424 (ďalej len ako „nehnuteľnosti“). K schváleniu príklepu exekučným súdom došlo dňa 4. 11. 2009, uznesením č. k. 1 Er 1754/2002-415, právoplatným dňa 24. 11. 2009. Toto rozhodnutie však nebolo sťažovateľovi do dnešného dňa riadne doručené, nakoľko sa doručovalo bývalému právnomu zástupcovi sťažovateľa – JUDr. R. J., ktorý sťažovateľa o existencii takéhoto rozhodnutia žiadnym spôsobom neinformoval a ani príslušnému exekučnému súdu neoznámil, že v predmetnej veci sťažovateľa už dlhší čas nezastupuje. Ak by sťažovateľ nevyvinul vlastnú iniciatívu a nebol by nahliadať do exekučného spisu na exekučnom súde, pravdepodobne by do dnešného dňa nebol o skutočnostiach uvedených v tejto sťažnosti žiadnym spôsobom informovaný.»*

V súvislosti s uvedeným sťažovateľka poukazuje na nezrovnalosti, pokiaľ ide o predvolanie na rozvrhové pojednávanie, ktoré jej bolo doručené 28. decembra 2009, pričom samotné rozvrhové pojednávanie sa malo uskutočniť 18. decembra 2009, t. j. desať dní predtým, ako bolo predmetné predvolanie sťažovateľke doručené. Sťažovateľka takýto postup súdneho exekútora namieta a tvrdí, že „súdny exekútor teda v čase konania rozvrhového pojednávania nemohol mať riadne vykázané doručenie predvolania na rozvrhové pojednávanie povinnému! V samotnej zápisnici o rozvrhu výťažku sa súdny exekútor obmedzil iba na skonštatovanie, že predvolanie na rozvrhové pojednávanie bolo doručované dňa 4. 12. 2009.“.

Podľa názoru sťažovateľky „nedoručením predvolania na rozvrhové pojednávanie sa sťažovateľovi fakticky odňalo jeho ústavou zaručené právo na súdnu a inú právnu ochranu. Rozhodnutie o rozvrhu výťažku na rozvrhovom pojednávaní bez účasti zákonom vyžadovaných osôb je potom zaťažené vadou, ktorá spôsobuje jeho nezákonnosť!“.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že «predmetné nehnuteľnosti boli v súlade s § 67 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len ako „ZKR“) zaradené do konkurznej podstaty úpadcu F., s. r. o., B. (ďalej len ako „úpadca“), ako majetok podliehajúci konkurzu patriaci úpadcovi. Táto skutočnosť bola zverejnená v Obchodnom Vestníku č. 232B/2008...

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii teda zakazuje viesť voči majetku podliehajúcemu konkurzu exekučné konanie. Citovaný § 49 ZKR predstavuje výnimku z tohto všeobecného zákazu v situácii predpokladanej § 49 ods. 1 ZKR s tým, že ak už došlo k udeleniu príklepu a tento podlieha schváleniu súdom, o udelení príklepu rozhoduje exekučný súd postupom podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii: t. j. na návrh buď správcu, alebo vydražiteľa. Exekučný súd schválil príklep dňa 4. 11. 2009, avšak návrh na jeho schválenie nebol podaný ani jednou z oprávnených osôb!

Návrh na pokračovanie v konaní bol podaný zo strany súdneho exekútora, ktorý v urgencii zo dňa 30. 9. 2009 uviedol, že „pokračovaniu exekučného konania nebráni už žiadna prekážka“. Súdny exekútor uviedol toto exekučnému súdu, napriek tomu, že mal

vedomosť o prebiehajúcim konkurznom konaní! (správca konkurznej podstaty ho vyzýval listom zo dňa 22. 5. 2007 na poskytnutie súčinnosti). Súdny exekútor tak vedome uviedol súd do omylu. Súdny exekútor však nie je osobou oprávnenou na podanie návrhu na schválenie príklepu a preto tento návrh nemožno považovať za návrh v zmysle § 49 ods. 1 ZKR.».

Sťažovateľka namieta, že „nakoľko schválenie príklepu neprebehlo v súlade s postupom ustanoveným zákonom (§ 49 ods. 1 ZKR), t. j. návrh na schválenie príklepu nebol podaný žiadnou zo zákonom predpokladaných osôb, príklep udelený súdnym exekútorom nebolo možné zo strany exekučného súdu schváliť. Samotné rozhodnutie o schválení príklepu je teda nezákonným a nulitným rozhodnutím, ktoré navyše nebolo sťažovateľovi do dnešného dňa doručené!“.

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom súdneho exekútora v namietanom exekučnom konaní pri vykonávaní exekúcie predajom nehnuteľností a rozhodovaním o rozvrhu výťažku, ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1754/2002 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009 o schválení príklepu k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jej sťažnosti a jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Sťažovateľovo základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdneho exekútora JUDr. L. J. pri vykonávaní exekúcie predajom nehnuteľností v exekučnom konaní EX 2/2006 a rozhodovaním o rozvrhu výťažku, ako i postupom a rozhodovaním okresného súdu Bratislava I v uznesení 1 Er/1754/2002-415 zo dňa 4. 11. 2009 porušené bolo.

Ústavný súd zrušuje rozhodnutie okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 Er/1754/2002-415 zo dňa 4. 11. 2009.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Sťažovateľka v prvom rade namieta, že postupom okresného súdu v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1754/2002 a jeho uznesením zo 4. novembra 2009, ktorým okresný súd schválil udelenie príklepu vydražiteľovi, bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstata jej námietok spočíva v tom, že schválenie príklepu neprebehlo v súlade s postupom ustanoveným zákonom č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (návrh na schválenie príklepu nebol podaný žiadnou zo zákonom predpokladaných osôb), taktiež samotné uznesenie dodnes nebolo doručené sťažovateľke.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Zmeškanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

V predmetnej veci je z obsahu súvisiaceho súdneho spisu zrejmé, že napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 1 Er 1754/2002 zo 4. novembra 2009 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky JUDr. R. J., B. (ďalej len „právny zástupca“), doručené 13. novembra 2009. Sťažovateľka v tejto súvislosti tvrdí, že menovaný (už bývalý) právny zástupca ju o existencii tohto rozhodnutia neinformoval ani exekučnému súdu neoznámil, že v predmetnej veci už sťažovateľku nezastupuje.

Podľa § 28 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) odvolanie plnomocenstva účastníkom alebo jeho výpoveď zástupcom sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili; voči iným účastníkom konania sú účinné, len čo im ich oznámil súd.

Ústavný súd zistil, že v spise okresného súdu sp. zn. 1 Er 1754/2002 na č. 1. 178 sa nachádza splnomocnenie sťažovateľky dané jej právnomu zástupcovi na zastupovanie v predmetnej exekučnej veci. Keďže sťažovateľka neoznámila okresnému súdu odvolanie uvedeného splnomocnenia (z obsahu sťažnosti táto skutočnosť nevyplýva a ani sama sťažovateľka túto skutočnosť netvrdí) a ani právny zástupca neoznámil výpoveď splnomocnenia (odvolanie predmetného splnomocnenia sťažovateľkou, resp. vypovedanie

plnej moci sťažovateľke právnym zástupcom sa v spise okresného súdu nenachádza), okresný súd riadne doručil napadnuté uznesenie zo 4. novembra 2009 právnenému zástupcovi sťažovateľky, ktoré tak v súlade s Občianskym súdnym poriadkom nadobudlo právoplatnosť 24. novembra 2009.

Sťažnosť sťažovateľky bola doručená ústavnému súdu faxom 12. marca 2010 a poštou 15. marca 2010. Z toho vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky v tejto časti bola ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

2. Sťažovateľka ďalej namieta, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo aj postupom súdneho exekútora v označenom exekučnom konaní pri vykonávaní exekúcie predajom nehnuteľností a rozhodovaním o rozvrhu výťažku (nedoručením predvolania na rozvrhové pojednávanie).

Právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu pred porušením základných práv a slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a základných slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sa vo svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým osobám a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd (I. ÚS 61/06).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľkou namietané porušenie niektorého zo základných práv a slobôd nezakladá bez ďalšieho aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa ochrany základného práva alebo slobody môže domôcť využitím jej dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07).

Vo svojej stabilizovanej judikatúre ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09).

Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak o závažných procesných pochybeniach, ktorými sa porušujú aj niektoré zo základných práv alebo slobôd, je oprávnený a povinný rozhodnúť všeobecný súd na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov upravených v príslušnom procesnom poriadku, je právomoc ústavného súdu pred ich vyčerpaním vylúčená (IV. ÚS 10/02).

Zo sťažnosti a tiež zo zistení ústavného súdu týkajúcich sa namietaného exekučného konania vyplýva, že potom, ako súdny exekútor 18. decembra 2009 uskutočnil rozvrhové pojednávanie, 10. marca 2010 podal okresnému súdu návrh na schválenie rozvrhu výt'azku z dražby nehnuteľností vo vlastníctve sťažovateľky.

Sťažovateľka 9. februára 2010 podala súdному exekútorovi a okresnému súdu námietky proti rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľností. V nich namietala v zásade obdobné skutočnosti ako v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Okresný súd uznesením sp. zn. 1 Er 1754/2002 z 10. mája 2010 námietkam sťažovateľky proti rozvrhu výťažku vyhovel. V nadväznosti na to neschválil rozvrh výťažku z dražby nehnuteľností, a to z dôvodu nedodržania zákonom predpísaného postupu súdnym exekútorom pri výpočte svojej odmeny a doručovaní predvolania na rozvrhové pojednávanie. Proti predmetnému uzneseniu súdny exekútor podal 27. mája 2010 odvolanie, o ktorom v súčasnosti rozhoduje odvolací Krajský súd v Bratislave.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorý jej Exekučný poriadok účinne poskytuje [námietky proti rozvrhu výťažku (§ 161 Exekučného poriadku), o ktorom rozhoduje príslušný všeobecný súd (§ 45)], využila a okresný súd, ako už bolo uvedené, o jej námietkach rozhodol tak, že im vyhovel a rozvrh výťažku navrhovaný súdnym exekútorom neschválil.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatoval, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktoré mali byť napadnutým postupom súdneho exekútora podľa jej názoru porušené. Oprávnenie okresného súdu a následne v odvolacom konaní krajského súdu rozhodnúť o namietanom postupe súdneho exekútora vylučuje v tejto veci právomoc ústavného súdu, ktorý ju môže uplatniť iba vtedy, ak sťažovateľ už nemá inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv, teda ak sťažnosť smeruje proti tomu orgánu verejnej moci, ktorý rozhodoval v namietanej veci v poslednom stupni.

Na základe týchto záverov ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami uplatnenými sťažovateľkou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2010